

VEGOVO

50
let

SREDNJE ELEKTROTEHNIŠKE ŠOLE NA VEGOVI

Šol. leto 2019/20/21

KAZALO

Uvodnik	3
Malo filozofije antonologije <i>Intervju s prof. Antonom Orehkom</i>	4
Raziskovanje okolja Primorske	6
Odkrivanje korenin slovenstva	9
Na realko na Vegovi ga je pripeljal šah.....	14
Milan Vidmar – šah	18
Kaj vse vpliva na našo karierno pot?	20
Karantena 2020/21	21
Nadaljevanje epidemije	22
Kino šiška.....	23
Film Lepi fant	1
Šolski bend	1
Planinski krožek na Vegovi <i>Zakaj v hribe?</i>	27
Hidroelektrarna Medvode	31
Nekoč alarm, danes glasba	32
Celotedensko programiranje	34
Nogomet v času karantene	35
Yu-Gi-Oh! Trading Card Game	36
Terapija v virtualni resničnosti	39
Strahov logični izziv za premislek.....	40
Nejčeva logična cvetka	45

LOAD "Vegovc_Uvodnik", 8, 1
SEARCHING FOR VEGOVCI_UVODNIK
LOADING
READY.

Enej Sande, Jurij Sitar, G 2. / 3. B

Letošnji Vegovc je malce drugačen. Zaznamujejo ga okoliščine, kot jih do zdaj še ni bilo. Prva polovica lanskega šolskega leta je potekala dokaj običajno, v septembru 2019 smo obiskali slovensko obalo, v novembru pa avstrijsko Koroško. Isti mesec se je na drugem koncu sveta pojavil prvi primer virusa, ki je v nadaljnjem letu v celoti spremenil naše navade in potek pouka. Vse to je naše načrte obrnilo na glavo, vključno s pisanjem šolskega glasila, zato le-ta rahlo zamuja.

Potrudili smo se, da smo zaobjeli čim večji del dogajanja lanskega šolskega leta (2019/2020). Spoznavni tabori in ekskurzije se nam v trenutnih razmerah zdijo skoraj nepredstavljive, zato je ta Vegovc lahko tudi spomin na aktivne in zanimive predkoronske čase. Iz tega obdobja boste lahko prebrali članke o lanskeoletnem dogajanju na šoli, o aktivnostih, ki so nas veselile, in o temah, ki so nas zanimale.

Upamo, da boste uživali v branju Vegovca in da se razmere čimprej izboljšajo.

Balsko glasilo Vegovc 2019/2020
izdala: Vegova ljubljana, Vegovci 4
Uredniški odbor: Bor Kobovnik, G 2/3. B
Luka Kračevac, G 2/3. B
Maja et Kobovnik, G 2/3. B
Mentorica: Maja stare Ajžar, prof.

Malo filozofije antonologije

Intervju s prof. Antonom Orehkom

Kirill Novikov, Oskar Vuk in Janže Turk, G 2./3. B

Od kod odločitev za učitelja elektrotehnike na Vegovi?

Dobro vprašanje. Vse se je začelo v osnovni šoli, ko sem bil star 13 let. Vedno sta me zanimali matematika in elektrotehnika. Ko pa me je učitelj matematike v osnovni šoli prosil, da bi inštruiral matematiko učenca nižjega razreda, takrat me je to pritegnilo. Tudi med nadaljnjim šolanjem sem vedno inštruiral in razlagal snov dijakom. Tako sem po končanem študiju zaprosil za delo na Vegovi, a so me sprva zavrnili. Čez nekaj časa pa so me le poklicali in mi ponudili delo in jaz sem ga z veseljem sprejel.

Zakaj ravno šolanje na Vegovi?

Bratranec, ki je prišel iz Nemčije, mi je rekel, da bo šel na Vegovo in tako sem šel še jaz. Menim, da je po eni strani dobro, če je človek neumen, saj ne ve, kaj ga čaka. V življenju nikoli nisem dvomil, saj menim, da človek ne sme živeti v strahu, ker mnogi v njem zmrznejo.

Kako poteka vaš dan na Vegovi?

Po navadi pridem prvi v šolo ob 6.30, da se izognem gneči v prometu. Prva stvar, ki jo naredim, je priprava kave za vse sodelavce. V nadaljevanju imam sestanek in nato nadaljujem z laboratorijskimi vajami. Po malici nadaljujem s poukom, včasih vse do šeste ali pa sedme šolske ure. Nadaljujem s pripravami za maturo osmo in deveto šolsko uro z višjimi letniki. Delo za šolo se velikokrat nadaljuje tudi doma.

Slika 1: Profesor nam daje napotke o merjenju izmenične napetosti

Kakšna je razlika med Vegovo v času vašega šolanja in danes?

Časi so se seveda spremenili. Včasih si nisem niti upal skozi vrata zbornice; veliko več ljudi je tudi kadilo in takrat je bilo tudi manj šol, zato sem imel sošolce iz vse Slovenije. Vi so bilo zelo sposobni in pametni. Takrat je bilo šolanje težje in zelo naporno. Sem pa ponosen nase, namreč vse stvari sem sam naredil, se potrudil in delal sem tako rekoč »selfmademan«. Bistvo je v tem, da mentalno zrasteš v šoli, in stvari, ki se jih naučiš, verjetno ne boš potreboval, vendar ti bodo prav prišle izkušnje, ki jih boš odnesel iz šole. Bistvo šole je tudi, da te nauči, kako se boš sam naučil. Menim, če si sposoben, boš sam naredil. Kot profesor sem opazil, da je

ena glavnih razlik v tehnologiji. Namreč osnove so več ali manj vedno enake in to vas tudi mi naučimo, a je sodobna tehnologija omogočila, da se vse gradivo, namesto v knjigi, dobi na internetu.

Kakšen profesor ste bili nekoč in kakšen danes?

Trdim, da sem se tudi sam nekoliko spremenil, a je nekaj ostalo, da še vedno rad učim in brez težav hodim v šolo. Delo na tem nivoju, ki ga opravljam, je 24-urna služba, namreč neko stvar študiraš ves dan in potlej šele zvečer ugotoviš oziroma dobiš rešitev. Pomembno je to, da delaš z glavo in tako delo je težje od fizičnega dela.

Kaj bi svetovali bodočim vegovcem?

Tu gre za eno stvar, ki jo vedno ponavljam. Pojdi na Vegovo, če te zanima elektrotehnika, računalništvo in naravoslovni predmeti. Vegova ni težka šola, ampak je resna šola in naša oziroma naloga profesorjev je, da vas pripravimo za nadaljnji študij. Tisti, ki zbira dobre ocene in dela sproti, ne bo imel težav pri nadaljnjem študiju in v življenju.

Ali je izobrazba pridobljena v Sloveniji enakovredna evropski?

Naš šolski sistem se mi zdi dober, čeprav velja, da so na zahodu Evrope bolj opremljene učilnice, a so tam verjetno slabši profesorji. Bolje bi bilo, če bi bili vsi bolj splošno izobraženi, da je lahko pripravljen na življenjske situacije, ki ga čakajo, da si poleg specializacije na nekem področju izobražen še na kakšnem drugem področju. Ni pa vse odvisno od izobrazbe, temveč je veliko odvisno od posameznika. Vsak lahko uspe, ne glede na to, na katero šolo hodi, če si to res želi.

Se še spomnite svojega prvega dne na šoli kot dijak in kot profesor?

Spomnim se prvega dne kot dijak, ko sem poslušal razrednika Vinka Frica in se mi je zdel dober človek. Govoril nam je, da se bomo naučili stroke, kulture in celo plesa, kar se mi je zdelo zabavno. Takrat so se večinoma vpisovali v poklicne šole in manj v srednje, saj jih je bilo tudi manj. Prvega dne kot profesor pa se niti ne spomnim dobro, kar pomeni, da ni bilo nič posebnega.

Slika 2: Profesor pojasnjuje novo snov

Kakšno je vaše mnenje o tehnološkem napredku?

Menim, da proizvedemo dobrine, ki so ljudem nujno potrebne, kot na primer telefon, pametne hiše in naprave. Ljudje proizvajamo dobrine in velika večina ljudi samo kupuje dobrine. Težava je v tem, da z vsakim napredkom vzamemo iz narave še več in to je problematično. Namreč začelo bo zmanjkovati nafte, pitne vode in strateških surovin. Menim, da bo zato vojna. Živimo v zelo dobrih časih, če ne celo najboljših časih, bojim pa se, da bo dostop do poceni energije kmalu zmanjšan.

Profesor Anton Orehek, zahvaljujemo se vam za vaš čas in zanimiv pogovor.

Raziskovanje okolja Primorske

Janže Turk, Enej Sande, Nejc El Habashy, G 2./3. B

V septembru daljnega leta 2019 smo imeli strokovno oz. naravoslovno ekskurzijo v Portorožu. Pred našim obiskom smo se razdelili v tri skupine: biologe, kemike in astronome, ki so odkrivale lastnosti tamkajšnjega okolja in različna nebesna telesa.

Slika 1: Takratni G 2. B razred

Biologija

Pri biologiji smo spoznavali različne vrste tamkajšnjih rastlin in živali.

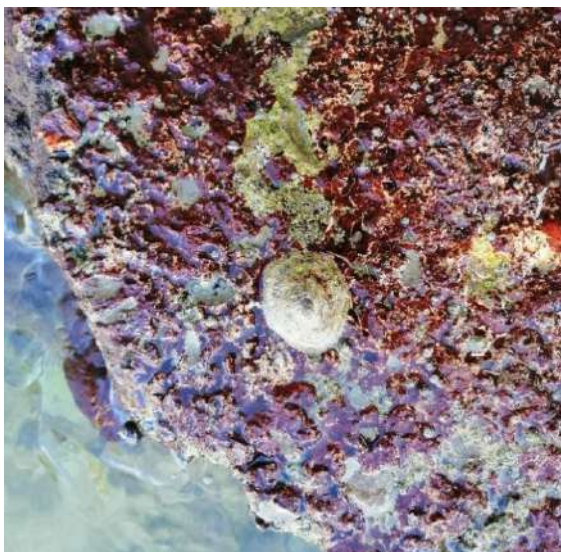

Slika 2: Delo z rebračami pri skupini biologije

Opazovali smo jih v njihovem naravnem okolju in z nekaterimi imeli celo stik. Pred prihodom v Portorož smo se ustavili tudi pri Škocjanskem zatoku, resnično unikatni točki. Gre za edinstvenih, močno biotsko raznolikih 122 ha, kjer najdemo vrsto različnih ptic, žab, žuželk, rib, celo želv, velika večina je zaščitene vrste, saj njihovo naravno okolje hitro izgineva. Škocjanski zatok je tako edinstven, ker vključuje tako sladkovodna območja kot območja slane vode zaradi bližine morja. Toda Škocjanski zatok nima posebne vloge le v zaščiti občutljivih vrst, temveč igra tudi pomembno geografsko vlogo v okolici, kar vključuje Koper. V primeru poplav deluje kot nekakšna

spužva, ki vpije okoliško vodo in prepreči mnogo škode, ne le ljudem, temveč tudi naravi.

Slika 3: Latvica

Kemija

V naši skupini smo spoznavali kemijske lastnosti različnih vzorcev vode. Dva vzorca smo odvzeli sami, in sicer iz morja, na plaži pri hotelu Barbara v Fiesi, in jezera v Fiesi. Tretjega smo dobili od profesorice in ga prav tako analizirali. Naša prva naloga je bila, da korektno odvezamemo vzorce. Po vzorec morske vode se je odpravil član vsake izmed skupin. Da bi bili vzorci čim manj onesnaženi zaradi bližine obale, malo pa tudi za zabavo, so se izbranci požrtvovalno podali med valove. Odvzem drugega vzorca je bil veliko preprostejši, saj smo ga odvzeli z roba fieškega jezera. Po odvzemu vzorcev smo zmerili tudi ostale dejavnike, kot so temperatura, svetloba, vrednost UV-A in UV-B-žarkov in relativna vlažnost zraka. Vse to smo izmerili s pomočjo Vernierjevih LabPro-vmesnikov, ki so se pri večini meritev izkazali za zanesljive. Kljub zanesljivosti pa smo se morali soočiti tudi z merskimi napakami in se potrudili, da bi bile čim manj izrazite. Za preverjanje rezultatov smo uporabljali referenčne vrednosti, ki smo jih

našli na spletu. S primerjavo smo tako izločili najizrazitejše napake. Preostanek dela je potekal v prostorih Študentskega doma. Vzorce vode smo analizirali in na podlagi zbranih podatkov napisali poročilo. Spoznali smo, da imata lahko dva vzorca vzeta v neposredni bližini drug od drugega drugačne vrednosti raztopljenih snovi. Ugotovili smo, da lahko bližina onesnaževalcev, kot sta v našem primeru hotel in restavracija, drastično vplivata na rezultat merjenja. Analizo vzorcev smo izvedli s pomočjo AQUANAL Fishwater Lab kovčka. Kovček nam je omogočil primerjavo vzorcev. Vzorca sta se najbolj razlikovala v totalni trdoti, ki je bila pri morski vodi bistveno večja kot pri vodi iz jezera. Poleg razlik pa smo med vzorcema našli tudi podobnosti, kot so npr. vrednost pH in količina fosfatnih ionov, ki so bile pri obeh vzorcih enake.

Slika 4: Na podlagi barve lahko določimo pH snovi

Astronomija

Pri astronomiji pa smo odkrivali lastnosti sveta okoli nas na različne načine, skozi katere smo spoznali osnovne raziskovalne metode pri tem predmetu. Za primer lahko vzamemo kemijo, tam odvezamemo vzorec iz nekega okolja in ga temeljito opišemo in poskušamo potrditi čim več lastnosti. Pri astronomiji pa lahko le opazujemo. Torej moramo računsko napovedati obnašanje

nekega nebesnega telesa in nato to potrditi z opazovanjem.

Znotraj astronomske skupine smo se ponovno razdelili na več manjših skupin in se osredotočili na lastne naloge. Nekateri dijaki so opravljali računske naloge in poskušali napovedati nebesne pojave, kot so Lunine mene ali pa vzhod oz. zahod zvezd ter ostalih nebesnih teles, kot so meglice ali pa kopice. Drugi dijaki so opravljali poskuse z optiko, raziskovali so meje naših preteklih in trenutnih optičnih instrumentov.

Seveda je večino meja postavilo naše lastne telo, kot je na primer količina svetlobe, ki jo

Slika 5: Projekcija Sonca skozi teleskop na list papirja

naše oko lahko sprejme, ali pa slabše prepoznavanje barv v okoljih z malo svetlobe. Zadnja skupina pa so bili dijaki, ki so opazovali aktivnosti Sonca ter spoznali motorizirano opremo za opazovanje ostalih nebesnih teles, kot so na primer planeti

(Mars, Jupiter, Saturn) ali pa galaksija Andromeda (M31).

Med opazovanjem Sonca pa smo doživeli kar veliko presenečenje, saj je bilo Sonce popolnoma brez peg. Opravili smo opazovanje na več načinov, a nikoli nismo videli peg, kljub temu da smo imeli skoraj popolne razmere. Nato smo z uradnimi viri potrdili naša opazovanja in spoznali, da je sodelovanje med raziskovalnimi skupinami ključnega pomena za objektivnost ter doslednost.

Slika 6: Sonce brez peg viden skozi solarni teleskop

Drugo noč smo vse skupine hkrati opazovale nebo, a smo hitro videli, kakšen problem je svetlobna onesnaženost naših mest in kako večina ljudi v svojem življenju sploh še ni videla prostranih krakov Mlečne ceste ali pa rdeči žar Marsa, kaj šele ostalih, manj svetlih nebesnih teles.

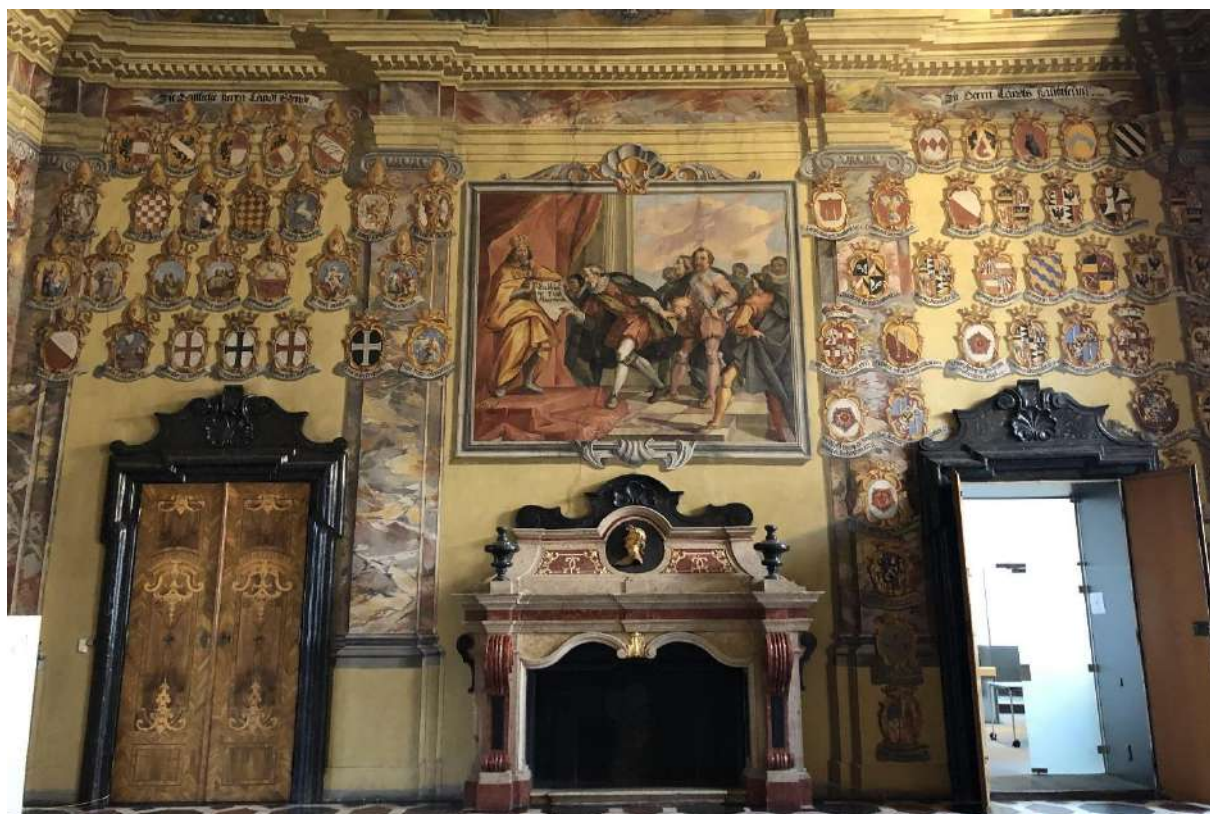

Odkrivanje korenin slovenstva

Jurij Sitar, G 2./3. B

Slika 1: Skupinska slika takratnih G 2. B in G 2. A razreda skupaj s profesorji

Slika 2: Deželna hiša v Celovcu

Slika 3: Vojvodski prestol na Gosposvetskem polju, edinstveni primer ustoličevanja v Evropi

Slika 4: Knežji kamen, ključnega pomena v naši narodni identiteti in tudi eden redkih primerov demokracije v času srednjega veka

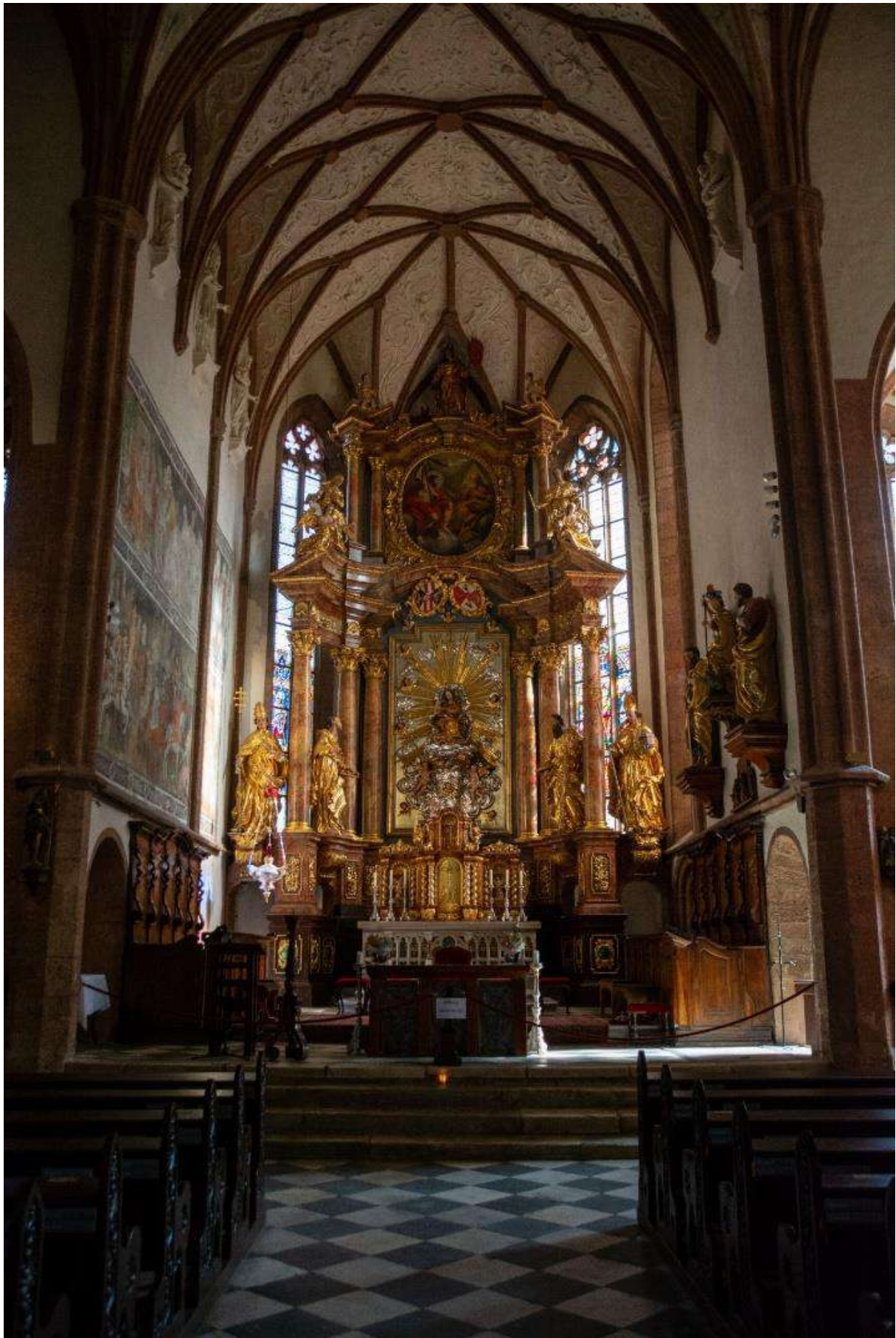

Slika 5: Gotska kapela

Slika 6: Prva vrata (od štirinajstih) do gradu Ostrovnica

Slika 7: Zelo bogato okrašeni glavni oltar v Gosposvetski cerkvi

Slika 8: gozd znotraj Würthersee stadiona

Slika 9: Zanimiva zunanja arhitektura hotela Stevit v Celovcu

Na realko na Vegovi ga je pripeljal šah

Alenka Zorko, prof.

Že leta in leta se sprehajam po stopnišču naše šole mimo slike Milana Vidmarja. Piše, da je obiskoval to šolo, nekdanjo realko. Že dolgo sicer vem, da je bil brat znamenitega Josipa, literarnega kritika, da je bil šahist in elektrotehnik. Kaj več pa mi ni bilo znanega. Pred kratkim pa so mi v roke prišli njegovi spomini, ki jih je ob 100-letnici ustanovitve ponovno izdala Univerza v Ljubljani. V njih so izdajatelji o Milanu Vidmarju čisto na začetku napisali, da je bil:

- eden prvih rednih profesorjev Univerze v Ljubljani (1919–1957)
- ustanovitelj in dekan Tehniške fakultete UL (1919)
- rektor Univerze v Ljubljani (1928–1929)
- ustanovitelj Inštituta za elektriško gospodarstvo (1948)
- predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti (1942–1945)
- eden največjih šahovskih vele mojstrov 20. Stoletja

Osupljivo! Potem sem pred kratkim prebrala v Delu še intervju s prof. dr. Božom Repetom, zgodovinarjem, ki je o njem izpostavil naslednje:

»Vidmar je bil po mojem prepričanju najbolj globoko in široko razmišljujoči intelektualec tistega časa, ki je znal združevati humanistično vizijo s tehničnimi znanji. To je izkazoval tako na svojih funkcijah, recimo kot rektor, kot v vlogi predavatelja na elektrotehniških študijah na tedanji tehnični fakulteti ter v številnih javnih nastopih in predavanjih. Bil je tudi zelo znan šahist, svetovljan, veliko se je udeleževal raznih turnirjev in je leta 1927 na svetovnem

šahovskem turnirju v New Yorku dosegel četrto mesto.«

V nadaljevanju intervjuja je omenil še njegove zasluge leta 1929, ko je bila v Jugoslaviji uvedena diktatura in so hoteli ljubljansko univerzo ukiniti: »V takih okoliščinah je takratni rektor Milan Vidmar ob 10. obletnici univerze prosil kralja za pokroviteljstvo, ta je častni naziv sprejel in univerzo so preimenovali v Univerzo kralja Aleksandra Prvega. S tem je bila rešena.«

Bistra ukana!

Toda Milan Vidmar ni bil samo možganski trust, bil je tudi vizionar. Takole je razmišljal o »računskih strojih« oz. umetni inteligenci, še preden so to izumili, v svojih spominih:

»Včasih, ko razmišljam o računskih strojih, ko vidim, da je vse več govora o računskih, o 'elektronskih' strojih, ko že dolgo vem, da so električni toki prav tako sestavljeni iz neizmerno številnih drobcev elektrike, iz tako imenovanih elektronov, kakor so vodni toki pravzaprav potujoče množice vodnih molekul, se mi bolj in bolj vsiljuje misel, da je nazadnje aparat, ki ga imamo v lobanji, da so torej možgani tudi nekakšen računski stroj. Seveda vem, da računajo možgani brez primere počasneje kakor naši sodobni elektronski računski stroji. Zato pa vidim v delovanju možganov pojave, katerih v območju računskih strojev ni – še ni.«

Vse bolj me je začelo zanimati, kakšen človek je bil to. S ponosom me je navdajalo dejstvo, da je povezan tudi z našo šolo. A ko sem začela brati njegove spomine, sem doživela razočaranje ... Saj sploh ni bil pravi dijak realke – sedem let je namreč obiskoval klasično gimnazijo na Vodnikovem trgu! Na realko pa je hodil samo nekaj tednov v

času mature leta 1902. Do tega pa ga je pripeljal šah.

Njegova življenjska pot me je skozi branje spominov presenetila še na številne druge načine.

Pričakovala sem, da je bil človek, ki je v življenju toliko dosegel, že v mladosti zelo samozavesten, a v 1. delu svojih spominov v glavnem izpostavlja svoj manjvrednostni kompleks zaradi pohabljenе leve roke. In samotnost.

Mislila sem, da je na Dunaju, v posloplju tehniške visoke šole na Karlovem trgu, doštudiral elektrotehniko, a v resnici je 1907 z drugim državnim izpitom najprej postal strojni inženir. Kot sam napiše, takrat o elektrotehniko ni imel velikega pojma. Pred diplomom je moral opraviti le nekakšen delni izpit iz osnov elektrotehniko, a se ni izkazal in profesor mu je svetoval, naj se s tem nikar ne ukvarja. Pa se je. V elektrotehniko, v kateri je kasneje zaslovel, je bil torej čisti samouk.

Zmotno sem bila prepričana, da je izhajal iz dokaj premožne družine, ki mu je omogočila še kar lagodno študentsko življenje na Dunaju. Pa tudi temu ni bilo tako. Oče je imel na Starem trgu v Ljubljani skromno prodajalno dežnikov, podjetna mama pa se je sama začela ukvarjati s prodajo pohištva. A denarja pri štirih šolajočih se otrocih ni bilo na pretek. Od staršev je za študij vsak mesec dobil 80 kron, a ker je bil velik ljubitelj strokovnih knjig, je zanje dal vsak mesec 20 kron. Z ostalim denarjem si je plačal skromno sobo v bližini fakultete (22 kron), za kosila v študentski menzi je dal po eno krono, veliko izdatkov je bilo tudi za risalne potrebščine, obleko. Tako je večinoma ostal brez večerje. Na srečo ni pil, kadil, ni hodil na zabave.

V teh skromnih razmerah ga je reševal šah. Hodil je v dunajsko kavarno Cafe Central, kjer so se zbirali šahisti, in igral za denar.

Vsaka dobljena partija mu je prinesla po krono ali dve. Kasneje pa je začel obiskovati še šahovske turnirje in tudi tam si je prislužil marsikatero denarno nagrado, zaradi katere je bilo potem življenje nekoliko lažje; na turnirju v Pragi leta 1908 je npr. za tretje mesto prejel 2000 kron.

Šah, elektrotehnika in naključja – to so vodilni motivi njegove življenjske usode.

Naj najprej opišem, kako se je srečal s šahom. Spet je šlo za naključje.

Kot otrok je odraščal v Ljubljani, ki je takrat imela okoli 30.000 prebivalcev. V četrtem razredu osnovne šole je s sošolcem ure in ure igral halmo (tj. družabna igra na plošči, podobni šahovnici; igravec mora svoje figure spraviti v nasprotnikov vogal). Njegov oče je mislil, da je to zapravljanje časa, saj po njegovem mnenju ta igra ni imela nobenega smisla. Navdušil ga je za plemenitejši šah, ki v Ljubljani okoli leta 1900 še ni bil razširjen. S sošolcem sta ga začela igrati v šoli med odmori. Kupila sta si znameniti Dufresnov učbenik šaha, ki je izšel v znani zbirki Reclam. Študirala sta otvoritve in preigravala mojstrske partije. Halma je bila pozabljena. Nekega dne si je zaželel, da bi šah postal njegov poklic, ki bi ga popeljal na velike turnirje v svet. Očetu se je ta ideja zdela smešna, zato mu je sežgal vse zvezke, v katere si je zapisoval šahovske partije in poteze. Skromno si je želel, da bi njegov sin po maturi dobil službo v železniški ali poštni upravi.

Takrat me je Milan Vidmar ponovno presenetil zaradi svoje vizije in trme, kar se je pokazalo že v nižji gimnaziji. Šahovski karieri je bil pripravljen podrediti vse ostalo. Očetovih skromnih želja ni razumel.

Najprej je ugotovil, da se mora naučiti vsaj dveh tujih jezikov, ki ju bo kot šahist potreboval v širnem svetu. Sam se je začel učiti angleščine in francoščine, saj teh dveh

jezikov na njegovi klasični gimnaziji niso poučevali.

Potem ga je prešinila še boljša ideja: čim prej mora zaključiti srednjo šolo, da bo lahko odšel v svet in si začel rezati šahovski kruh. In kot edinstvena bližnjica se mu je pokazala matura na realki, ki so jo, v nasprotju z gimnazijo, dijaki lahko zaključili že po sedmih letih. (Pred tem se je mimogrede še nesrečno zaljubil, v kavarni Valvasor ob Ljubljani pa zmagal na slepi simultanki proti osmim igralcem, med katerimi je bil tudi pesnik Oton Župančič.)

Zdaj smo končno prišli do Milanove kratke, a uspešne epizode na realki. Takole je zapisal: »Hrepenenje po velikem svetu mi je nenadoma vsililo spoznanje, da lahko skrajšam srednjo šolo za celo leto, če naredim maturo na realki. /.../ Zgodaj v 1902. letu sem se prijavil kot eksternist na ljubljanski realki k maturi.«

Svoje načrte je zaupal mami in ta ga je podprla, saj je bila že od nekdaj bolj pogumna kot oče.

A vse skupaj ni bilo niti malo enostavno. Najprej je moral opraviti diferencialne izpite iz predmetov, ki jih gimnazija ni poznala, a so bili sestavni del mature na realki. To so bili organska in anorganska kemija, geologija, cerkvena zgodovina. Pri vseh je bil zelo uspešen. To pa je začelo skrbeti ravnatelja obeh šol (ravnatelj realke je bil takrat dr. R. Junovitsch), saj sta ugotovila, da bi lahko slabo vplivalo na disciplino drugih dijakov. Kljub temu mu izpitov nista mogla prepričati, upala sta le, da mu na maturi ne bo uspelo. A je bil tudi na pisnih maturitetnih izpiti v glavnem uspešen, izjema je bilo le risanje, a to ni bilo pogoj za opravljeno maturo. Junija so sledili še zahtevnejši ustni izpiti. Opiše jih takole:

»Predobro se še spominjam usodnega dne, ko sem hitel v realko pred komisijo ustnega zaključnega zrelostnega izpita. V tistih časih

je moral kandidat nositi dolgo črno suknjo in njegovo pokrivalo je moralo biti visoki cilindar. Strašno me je bilo sram te maškarade.«

A se je splačalo. Ob treh popoldne 8. julija 1902 je imel maturo realke v žepu. Istega dne pa je na matični gimnaziji dobil še spričevalo 7. razreda. Njegov razrednik mu je rekel: »No, seveda, izdelali ste, toda v pridnosti imate nezadosten red. /.../ To je resna zadeva. V jeseni boste plačali šolnino, katere ste bili doslej oproščeni. Šolnina je precej neprijeten izdatek.«

Milan ne bi bil Milan, če se ne bi spet znal rešiti iz pat pozicije. Rekel mu je, da šolnine ne bo plačeval, ker bo šel študirat na Dunaj na tehniško visoko šolo.

Oktobra istega leta se je preselil v dvomilijonsko avstro-ogrsko prestolnico. Misлил je, da ga študij strojništva pravzaprav ne zanima, saj naj bi bil tam le zaradi »šahovske visoke šole«. Toda ob šahu je postal uspešen študent.

Med počitnicami se je vrnil v Slovenijo in 1903 pogosto zahajal na Rožnik, kjer so ga z zanimanjem opazovale velike oči Ivana Cankarja. Tistega poletja je na novomeški gimnaziji opravil še eno maturo, čeprav mu ne bi bilo treba, saj je bil že študent. V času trimesečnih počitnic pa je zahajal v kavarno hotela Slon in šahiral.

Po diplomi leta 1907 je čez tri leta še doktoriral, takso za doktorat pa mu je plačala njegova skrbna »mamica«.

Prvo službo je dobil leta 1907 v tovarni Elin v majhnem kraju blizu Gradca. Sledila je zaposlitev v tovarni Ganz v Budimpešti. Njegov mentor je bil izumitelj in graditelj transformatorjev O. T. Blathy, ki je odločilno vplival, da je Vidmar postal vodilni strokovnjak na področju transformatorjev.

Po letu 1911 so mu prinesli svetovni sloves. Leta 1913 se je vrnil v Ljubljano in postal tehnični vodja tovarne Kastelic & Žabkar, po koncu 1. svetovne vojne pa je bil nekaj časa ravnatelj Strojnih tovarn in livarn. Leta 1920 je ustanovil svojo tovarno Transformator. Takrat se je vzporedno začela tudi njegova akademska kariera. Od 1919 do 1957 je bil redni profesor na elektrostrojnem oddelku tehniške fakultete v Ljubljani. Predaval je teoretično mehaniko, osnove elektrotehnike, teorijo električnih strojev, po 2. svetovni vojni pa predmet prenašanje električne energije. Leta 1948 je organiziral raziskovalni inštitut za elektrogospodarstvo, ki se je leta 1968 preimenoval v Elektroinštitut Milan Vidmar; ta pod istim imenom deluje še danes. Po odhodu z univerze je bil še honorarni profesor na podiplomskem študiju. In kot je bilo omenjeno že na začetku tega zapisa, je opravljal tudi naloge rektorja, dekana in prodekana. Kot pedagog je bil znan po zelo nazornih predavanjih, za svoje študente je skrbel skoraj očetovsko, zato so mu dali vzdevek Ata.

So se mu uresničile tudi šahovske sanje iz otroštva?

Milan Vidmar velja za največjega amaterja v zgodovini šaha sploh in za prvega slovenskega in jugoslovanskega velemojstra. Njegov šahovski slog je bil samonikel, priljubljeno močno orožje pa damin gambit.

Po ljubljanskih in dunajskih šahovskih uspehih se je začel udeleževati mednarodnih turnirjev v Nemčiji, Rusiji, na Češkem, Madžarskem, v Španiji. Že med študijem je 1906 dobil naziv mojster, pet let kasneje pa je v Španiji postal velemojster. Leta 1922 je v Londonu dosegel 3. mesto, njegov največji uspeh pa je bilo 4. mesto na turnirju

kandidatov za prvaka sveta leta 1927 v New Yorku.

Ko se je po 2. svetovni vojni kot šahist vse bolj umikal v ozadje, je postal sodnik na svetovnem šahovskem prvenstvu pa tudi na dveh olimpijadah. Velja za najplodovitejšega slovenskega šahovskega pisca. Pisal je za različne šahovske rubrike, je pa tudi avtor kar nekaj s šahom obarvanih knjig, učbenikov, reportaž in topopisov.

Nazadnje pa bi ga rada predstavila še kot filozofa, ki je svoje filozofske nazore povezal z matematiko in fiziko. Menil je, da je po pitagorejski hipotezi »vsemirje skupni prerez dveh štiridimenzionalnih matematičnih svetov, od katerih je fizični neenomerno pozitivno, duhovni pa neenomerno negativno zakrivljen, življenje pa je premikanje enega sveta skozi drugega ...«

Razumete? Jaz tudi ne. Velikemu Milanu Vidmarju pa je bilo vse jasno.

Milan Vidmar – šah

Tomo Omahna, prof.

Milan Vidmar je v gimnazijskih klopek na Vegovi 4 navdušeno igral šah s sošolcem, ko pa je leta 1902 odšel študirat na Dunaj, je tam odkril kavarne in prave mojstre te igre. Po dveh letih v tem krogu je nastopil v Coburgu in zmagal pred kopico mladih mojstrov. Leta 1906 je diplomiral s strojništva in se udeležil veleturnirja v Nürnbergu. Šola je bila trda in mladenič je delil deveto mesto z velikim Tarraschom. Učitelja je tudi odmevno premagal. Ker je nadaljeval s študijem, ni veliko igral, a je v Pragi leta 1908 zaostal le pol točke za Durasom in Schlechterjem. Peterburg mu je leta 1909 prinesel razočaranje, zato pa je kmalu postal doktor elektrotehnike. Leta 1911 je sproščeno nastopil v San Sebastianu in uspel: v hrbet je gledal le mlademu Capablanci in tako postal velemojster. Poklicni kolegi so se pritoževali, da jim amater odžira kruh; do Maksa Euweja je bil Vidmar pač edini, ki je ob redni službi prilezel tako visoko. Služba ga je vodila v Budimpešto, med vojno pa na Dunaj. Odlično je začel turnir v Mannheimu in bil drugi, ko je šahiste ustavila prva svetovna vojna. Med njo je Milan osvojil dva turnirja na Dunaju, takoj po Dunaju pa je slavil še v Berlinu. Zdaj je veljal za šahovskega klasika, pred njim sta bila le Emanuel Lasker in Jose Capablanca.

Med štiriletnim šahovskim premorom je postal redni profesor na Tehniški fakulteti novoustanovljene Ljubljanske univerze, leta 1923 pa je soustanovil Jugoslovansko šahovsko zvezo in bil njen prvi predsednik. Brez posebnega treninga, brez poznavanja novih, hipermodernih otvoritev se je leta 1922 podal na veleturnir v London in na njem

dosegel tretje mesto, takoj za aktualnim svetovnim prvakom Capablance in naslednjim prvakom Aljehinom. Angleški novinarji niso skrivali svojega prepričanja, da je elektrotehnika zelo verjetno šahu ugrabila svetovnega prvaka.

V letu 1927 pospremimo Milana na kandidatski turnir v New York, kjer se je odločalo o izzivalcu Capablance. Vidmar je končal na četrtem mestu in si s tem dokončno zaprl pot na šahovski olimpi. Čeprav so bila najboljša leta za njim, je Milan Vidmar v 30. letih solidno branil 1. desko Jugoslavije na olimpijadah v Pragi in Varšavi. Veliko časa je posvečal predavanjem na Tehniški fakulteti. Tam je bil med prvimi profesorji in je bil sijajen predavatelj vse do leta 1957. Serijsko je pisal knjige o šahu, elektrotehniki, pa tudi filozofiji. 35 jih je prišlo izpod njegovega peresa. Redno ga je bilo videzi v kavarni, kjer je večkrat presedel po ves dan. Če ni pisal, je igral šah z Vasjo Pircem. Šest let je urejal nepozabno šahovsko rubriko v časopisu Jutro.

Konec 20. let je Vidmar poskrbel za škandal v ljubljanskih visokih krogih. Po razpadu prvega zakona je prestopil v pravoslavno vero, saj se je pripravljajal na poroko s Srbkinjo. Zviti Milan je pač kot vedno našel pot. Prav tako je znal krmariti med revolucionarno dejavnostjo brata Josipa Vidmarja in sumničavimi nemškimi oblastniki med drugo svetovno vojno. Ti so ga večkrat trdo prijeli, a so ga na koncu pustili pri miru. Po vojni ni bil prav priljubljen pri oblasteh, a postavitve električnega omrežja v novi državi brez Vidmarjevega znanja ni bila možna. Še je sedel k šahu.

V Groningenu leta 1948 proti mladi sovjetski generaciji pa ni šlo več. Na velikem turnirju peterice v Haagu in Moskvi leta 1948 je bil glavni sodnik in ob koncu razglasil novega svetovnega prvaka Mihaila Botvinka. Bil je tudi glavni sodnik olimpijade v Dubrovniku leta 1950, kjer je dobil zlato medaljo njegov sin. Milan Vidmar, ki je bil ustanovitelj slovenskega Elektroinštituta, je umrl v Ljubljani leta 1962.

Za ilustracijo njegovega šahovskega stila si pogledjmo partijo:

M. Vidmar – M. Euwe (Karlovi Vari 1929)

1. d4 Sf6 2. Sf3 g6 3. Lg5 Lg7 4. Sbd2 c5 5. e3 b6 6. Ld3 Lb7 7. o-o h6 8. Lf4 d6 9. c3 ?!

Bolje bi bilo ohraniti lovca z 9. h3

9. ... Sh5 10. Db3 Sf4 11. ef4 o-o

Euwe je na Lg6 pripravil c4. Črni je že boljši.

12. Tad1 Sc6 13. Lb1 cd4 14. cd4 e6 15. Se4 Se7 16. Da3 Sf5 17. Td2 De7 18. Sg3 Sg3 19. fg3 Tfc8 20. g4 Tc7 21. f5 ef5 22. gf5

Vidmar je dosegel dovolj protiigre za ravnotežje.

22. ... g5 23. Tfe1 Df6 24. h3 Tac8 25. T2d1 Tc4 26. d5 a5 27. Sd2 Dd4 28. Kh1 Dd5 ?

Euwe je videl, da bo prišlo do napada, pozabil pa je na možnosti belega. Po 28. ... Tc1 29. Tc1 Tc1 30. Tc1 Dd2 bi črna lovca prevladovala.

29. Le4 Te4 30. Se4 Df5 31. Sd6 Lg2 32. Kg2 Tc2 33. Kh1 Df4

Beli je v matu, a ima naš Milan asa v rokavu...

34. Te8 Lf8 35. Tf8! Kf8 36. Sf5 Kg8 (diagram)

37. Df8!

Črni se vda, saj na Kf8 sledi Td8 mat.

V počastitev 60-letnice elektrotehnike na Vegovi je bil na šoli organiziran šahovski turnir. Pravico udeležbe so imeli dijaki in učitelji Vegove. Po sedmih kolih švicarskega sistema je bil vrstni red na zmagovalnem odru sledeč:

1. Anej Širaj, G 3. A (7 točk)
2. Matjaž Kodela (6 točk)
3. Damijan Purg (5 točk)

Kaj vse vpliva na našo karierno pot?

Razmišljanje letošnjega maturanta

Jernej Chvatal, G 3./4.

Ali si že kdaj razmišljala ali razmišljal o svoji prihodnosti, karierni poti? Kaj pa šola, ki jo obiskuješ, je prava odločitev? Ti bo prinesla kariero, zaposlitev, ki si jo želiš?

Veliko vprašanj si lahko zastavimo, ko razmišljamo o svoji prihodnosti. Ni lahko, saj je ponudba izobraževalnih programov, poklicev zelo velika. Ampak, ko se začnemo s to mislijo resneje ukvarjati, nas lahko postane strah, kajti za tem se skrivajo naše odločitve in prevzemanje odgovornosti. Najtežji je odgovor na vprašanje, kakšno delo si želimo oz. bomo opravljali v prihodnosti in kako načrtovati pot do tja. V družbi in med mladimi večkrat prevladuje mnenje, da je zares pomembna izbira šole, saj nam bo ta prinesla lepšo prihodnost. Potem pa se odločimo za neko šolo, a pozabljamo na to, da bomo enkrat zaključili šolanje in bomo morali tudi zares delati.

Je res pravi čas, da razmišljamo o tem šele po tem, ko imamo v roki zaključno spričevalo?

Pritiski za odločitev o izbiri šole so zelo veliki in obstaja možnost, da pridemo do spoznanja, da smo vsa leta napor vlagali v področje, na katerem sploh ne nameravamo delati oz. iskati zaposlitve. Verjetno smo se v šoli veliko naučili, hkrati pa se sprašujemo, kako bi bilo, če bi o poklicu, ki ga želimo opravljati, razmišljali že mnogo prej. Vendar pa nikoli ni prepozno, da začnemo razmišljati in načrtovati svojo

karierno pot. Morda je res nekoliko pozno, da s tem začnemo šele po končanem šolanju, vendar lahko tudi takrat naredimo zelo veliko, če se stvari lotimo odgovorno. Pomembno je, da začnemo razmišljati o vseh svojih že pridobljenih znanjih, o svojih vrednotah in o svojih željah.

Začnemo lahko s preprostim vprašanjem, kateri je moj sanjski poklic?

Razmišljamo lahko tudi drugače, v drugi smeri, pomembno je, da se zavemo, da bomo odločitev o svoji karieri nekega dne morali sprejeti in da nas nič ne ovira, če to storimo že danes oziroma v najbližji prihodnosti. Za nasvet o svoji prihodnosti, karierni poti lahko povprašamo strokovnjake in tudi sorodnike, ki nas poznajo in nam povedo, kako nas oni vidijo in mogoče tudi, kaj naj pri sebi spremenimo. Odločitev je vsekakor naša, saj bomo svoje življenje živeli sami.

Karantena 2020/21

Nejc El Habashy, G 2./3. B

12. marca 2020 se je vse ustavilo: šole so se zaprle, tudi trgovine, tovarne, frizerski saloni, gostilne, absolutno vse. Hoditi po praznih ulicah, kjer je nad vsakimi vrati visel znak »ZAPRTO«, je bilo, kot da se je vse zamrznilo v času. To je veljalo le za prvi dan, saj kmalu zatem ni bilo dovoljeno zapuščati lastnega doma, razen za nujne opravke. Vsi smo morali biti zaprti v svojih domovih in sprva situacija sploh ni izgledala tako slabo. A že po nekaj dneh smo vsi hitro razumeli, da karantena ne bo trajala kakšen teden, ampak v nedogled. Najprej so bili preklicani vsi šolski izleti, nato je bilo prepovedano zapuščati državo, le nekaj dni po tem pa je postalo ilegalno zapustiti lastno občino. Situacija se je hitreje stopnjevala, kot bi kdorkoli lahko predvidel, po nekaj tednih, ko naj bi bili že nazaj v šoli, se je že ustavil celoten svet.

Seveda se je pouk moral nadaljevati, šola je hitela s pripravami na pouk na daljavo, saj se po napovedih strokovnjakov takšen pouk sploh ne bi izvajal. Dijaki smo nadaljevali s poukom prek različnih aplikacij, a je bila zgodba pri ostalih ljudeh veliko bolj temačna. Po enem mesecu je število nezaposlenih tako zelo naraslo, da so nekateri začeli pridigati o propadu trga in o koncu življenja. Kljub temu da nas je velika večina ignorirala takšne napovedi, se nam je ob določenih trenutkih vseeno zdelo, da se bo kaj takega res zgodilo. Nihče ni mogel predvideti, kaj se lahko zgodi v naslednjih mesecih in panika se je zelo hitro razširila med prebivalstvom. Pojavile so se številne govornice o tem, kako je virus izmišljotina vlade in kako je to v resnici orodje, s katerim manipulirajo med prebivalstvom. Danes se lahko le nasmehujemo takšnim prepričanjem, a takrat so bili ljudje prestrašeni, saj jim tudi nihče ni dal odgovora na vprašanje, ki je bilo v glavah skoraj vseh: »Kdaj se bo karantena končala?«

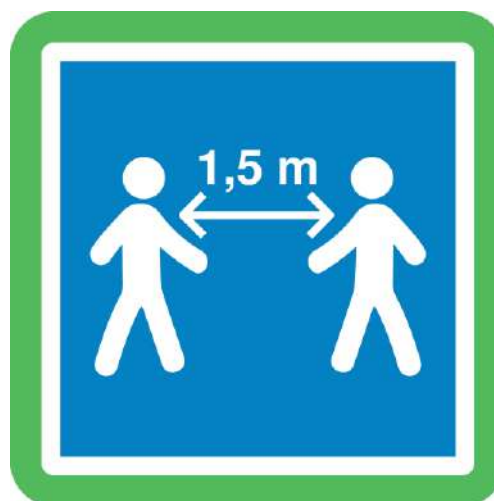

Nadaljevanje epidemije

Enej Sande, G 2./3. B

Prva karantena se je končala, pa čeprav samo začasno. Nikoli se še nisem tako zelo veselil zadnjega šolskega dne, vendar ne zato, ker bi bilo šole konec (malo tudi zato), predvsem zato, ker sem po treh mesecih zopet videl sošolce in prijatelje iz šole. Med poletjem je krivulja okužb zopet padla, mislili smo, da smo nad virusom zmagali, čeprav so vsi napovedovali že naslednji val. Poletje je bilo čudovito, saj smo se lahko ob upoštevanju smernic vseeno družili. Ko smo prišli nazaj v šolo, nam je vsem odleglo, da smo leto začeli običajno. A naše veselje ni trajalo dolgo, saj nas je po zgolj mesecu čakala enaka usoda kot prejšnje šolsko leto. Šola se je zopet prestavila na spletne aplikacije, mi pa smo ostali doma. Zopet smo bili v karanteni, a tokrat nanjo bolj pripravljeni. Pouk je potekal na podoben način kot med prvim valom in življenje se je zopet prilagodilo na novo normalo. V drugem obdobju negotovosti, med katerim so se priporočila in pravila ves čas spreminjala, pa smo vsi slutili, da se v šolo ne bomo vrnili še nekaj časa ...

Kino Šiška

Enej Sande, G 2./3. B

O Kinu Šiška

Kino Šiška je ljubljanski center urbane kulture, v katerem neprestano prirejajo raznovrstne kulturne dogodke – razstave, predavanja, delavnice, predstavitve, koncerte in festivale. Najbolj znani projekti so: mednarodni glasbeni festival *MENT Ljubljana*, razstavnin in projektni prostor *DobraVaga*, festival sodobnega plesa *CoFestival*, mednarodni festival stripa *Tinta* in serija dijaških koncertov *Špil liga*. Sodelujejo s slovenskimi in tujimi umetniki ter podpirajo lokalno sceno. Predkoronski repertoar je vključeval tuje izvajalce, kot sta electro jazz bend *The commet is coming* in darkwave dvojec *Lebanon hanover*, prav tako tudi koncerte slovenskih izvajalcev, kot so *Vazz*, *Matter*, *Mrfy*, *Emkej*, *Recycleman*, *Neomi* in *ZalaGašper*.

Obdobje epidemije

Dogajanje v Kino Šiška se ni ustavilo, kljub koronavirusu. Koncerte so prenašali v obliki *streama* – prenos koncertov v živo z odra Kino Šiška prek Zooma, Facebooka in Youtuba. Gledalci prek Zooma so lahko vklopili svojo kamero, da so nastopajoči lahko videli občinstvo. Tako so se koncerti lahko varno nadaljevali in se še vedno nadaljujejo, kljub trenutnim razmeram.

Dogajanje v prihodnosti

Do nadaljnjega se lahko veselimo mnogo *streamov* in hibridnih koncertov slovenskih izvajalcev. Mnogo koncertov je tudi prestavljenih na naslednje leto. Med

izvajalci so: *Fotoumata Diawara*, *Ghostemane*, *Metronomy*, *The Mission* in še mnogi drugi. V prihodnosti, ne glede na to, kaj nas čaka, torej lahko še naprej pričakujemo kvalitetno kulturno dogajanje z odra Kino Šiška

2020 (Ivica Buljan)

Predstava 2020, po predlogi Yuvala Noaha Hararija, nam predstavi človeško zgodovino, sedanost in prihodnost na zanimiv in nenavaden način. Na kritičen način nam prikaže nekatere lastnosti človeštva, hkrati pa prikazuje našo povezanost. K izkušnji doda še odlična glasbena spremljava.

Gospa z morja (Henrik Ibsen)

Gospa z morja režiserja Tina Grabnarja govori o Ellidi in njeni družini, ki skupaj živijo lepo življenje, ona pa zaradi svojih neuresničenih idealov in ljubezni iz preteklosti ne more biti srečna. Ko se pojavi oseba iz njene preteklosti, po kateri hrepeni, je razdvojena. Prikaže nam, kako njena žalost vpliva na celotno družino, njihove odnose in predvsem, kako se celotna družina s tem spopade.

Saloma (Oscar Wilde)

Uprizoritev režiserja Eduarda Milerja nam prikaže Salomo in njeno surovost, pristnost in nebrzdanost. Ko izve, da Johanaana ne bo mogla imeti zase, ukaže, da ji prinesejo njegovo glavo. Johanaan izpostavi napake kraljeve družine, ki pa ga zaradi tega želi utišati. Delo je danes še močno aktualno.

Maria (Simon Stephens)

Režiser Janusz Kica nam predstavi zgodbo o Mariji, ki pri osemnajstih letih nezaželeno zanosi. Odloči se, da obdrži otroka kljub slabi finančni situaciji. Izkaže se, na koga se lahko zares zanese in komu je dejansko mar v današnji individualistični družbi. Glavna tema predstave je osamljenost, ki se ves čas kaže v pomanjkanju odnosov med ljudmi.

O Drami

Slovensko narodno gledališče Drama Ljubljana je kulturna ustanova, kjer potekajo najrazličnejše gledališke predstave. V Drami poteka tudi Drama akustika, ki je sklop koncertov, ki se odvijajo na njihovem odru. Drama ima tudi več prizorišč, in sicer: Veliki oder, na katerem poteka večina predstav, Mala drama, ki ima le šestdeset sedežev, in Nemška hiša, ki stoji v bližini Drame. V Drami se nahaja tudi kavarna, ki je poleg prostora za druženje tudi prizorišče mnogih glasbenih dogodkov in literarnih srečanj. Trenutna prihodnost Drame ni znana, vendar se trudijo z uprizoritvami predstav z distanco in prenosi oz. posnetki predstav prek spleta.

Dijaški abonma

Kot vsako leto smo imeli tudi v lanskem šolskem letu dijakinje in dijaki Vegove možnost obiskovanja predstav v sklopu dijaškega abonmaja Drame. Lani smo si v okviru dijaškega abonmaja ogledali štiri odlične predstave, peta pa je bila po izbiri. Po vsaki izmed predstav smo se lahko o njej tudi pogovorili in izmenjali mnenja pod vodstvom prof. Marjete Menart Šuštaršič.

Špil liga je tekmovanje dijaških bendov, ki se odvija na odru Kino Šiška. Na vsakem izmed koncertov se predstavijo različni bendi s polurnimi nastopi, ki jih nato oceni žirija in gledalci z glasovanjem. Tekmovanje poteka v več krogih, v vsakem je izločen en bend. Na vseh dogodkih se bendu z najboljšimi besedili podeli še literarna nagrada. Koncerti špil lige so odlični za spoznavanje novih, kvalitetnih slovenskih bendov, dobre glasbe in zanimivih ljudi. Na naslednjo sezono Špil lige se lahko prijavite tudi sami, če se ukvarjate z glasbo ali imate svoj bend.

Film Lepi fant

Tim Plevčak, G 2./3. B

V petek, 14. 2. 2020, (še predkoronsko obdobje) smo si ogledali film Lepi fant v kinu Komuna. Film se me je dotaknil, saj je šlo za fanta mojih let. V filmu je bilo zelo dobro prikazano trpljenje fanta in njegove družine. Njegov oče ga je skušal rešiti pred drogami, a je na koncu nad fantom obupal in tako fanta postavil na realna tla. Ko je fant videl, da je oče nad njim obupal, se je začel zavedati, kaj so mu droge naredile, zato si je hotel vzeti življenje. Film je bil izvrstna izbira za našo šolo, saj so tudi med nami dijaki, ki uživajo droge. Upam, da jim je dal ta film misliti in da se bodo začeli zavedati, kaj delajo sebi in svojim bližnjim.

Slika 1: Promocijski material za film

Slika 2: Prizor iz filma

Šolski bend

Jan Tršan, G 2./3. B

Vegova ima šolski bend. Šolski bend je zadolžen za glasbeno podlago na šolskih prireditvah in igranje državne himne ob praznikih. Poleg tega pa je glavni namen šolskega benda druženje in uživanje pri ustvarjanju glasbe. V šolskem bendu igramo različne glasbene zvrsti, med drugim tudi POP, JAZZ in ROCK. V bendu ni vnaprej določenega programa, saj člani sami predlagajo skladbe, ki bi jih igrali. Zelo radi tudi improviziramo.

Prostor za vajo

Vaje šolskega benda potekajo ob popoldnevih na podstrehi šole, v prostoru, kjer so orgle. Prostor je akustičen, a hkrati dobro zvočno izoliran. V prostoru so klaviatura, bobni, notna stojala in zvočna oprema. Prostor je lepo urejen in vaje v njem potekajo brez problemov.

Člani

Šolski bend vedno išče nove člane. Če se ukvarjaš z glasbo oz. igraš kakšen inštrument, si v našem bendu dobrodošel. Član benda je lahko kdorkoli, ne glede na oddelek, starost, nivo glasbenega znanja, ali inštrument, ki ga igra. Vsi, ki vas zanima glasba in druženje ter skupno glasbeno ustvarjanje, ste prisrčno vabljeni, da se nam pridružite.

Slika 1: Jan Tršan med vajo v knjižnici

Planinski krožek na Vegovi

Zakaj v hribe?

Matija Kitek, G 2./3. B

Ljudje že kar nekaj stoletij iščemo duševno sprostitev v gorah, še zlasti Slovenci, ki veljamo za enega najbolj planinskih narodov na svetu. Seveda pa tu ne gre le za narodno zavest, če si že bil na Triglavu, temveč tudi za odlično rekreacijo ob čudovitih razgledih in dobrih ljudeh.

Morda meniš, da je Slovenija premajhna za kaj takega?

Še zdaleč ni tako, da bi bila Slovenija premajhna in bi v njej primanjkovalo vrhov za osvajanje, saj imamo 352 vrhov, ki presežejo mejo 2000 m nadmorske višine (tu ne štejemo Triglava za 3). Seveda nam tudi ne primanjkuje koč, saj jih imamo 178 po vsej Sloveniji, tako da je poskrbljeno tudi za tiste, ki niso v vrhunski formi. Ni mi potrebno govoriti o tem, kako raznolike in čudovite so gore, saj pričakujem, da vsak od vas ve, kako lepa in dih jemajoča je Slovenija.

Sliki 1 in 2: Čudovit razgled

Slika 3: Razgled z Velikega vrha nad Tržičem proti koncu zime

Kam se odpraviti: na Šmarno goro ali Rožnik ali Golovec ali Grajski grič?

Seveda ni nič narobe, če redno hodiš na Šmarno goro ali na kakšen manjši hrib v okolici, dokler uživaš pri tem. Bomo pa vseeno svetovali par čudovitih destinacij za sončne vikende. Seveda lahko najdete tudi različne ideje za izlet ali različne poti do vrha na internetu (hribi.net), lahko pa se pridružite planinskemu krožku na Vegovi.

Krim

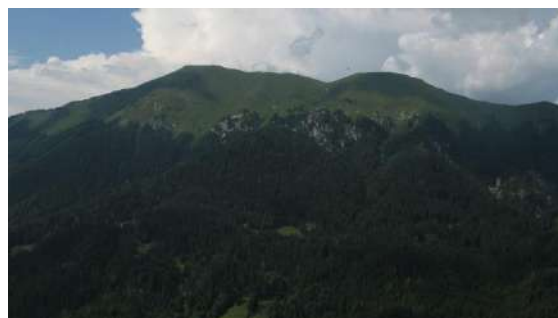
Slika 4: Krim iz okolice Ljubljane

Ena lepših destinacij v bližini Ljubljane je Krim, ki pa ni zahteven. Brez večjih težav bi moral na vrh priti vsak. Do vrha pelje več različnih gozdnih markiranih poti, po katerih se je težko izgubiti. Vrh ne razočara, saj vas bo na vrhu pričakala koča s toplim čajem, hrano in dobro družbo. Tudi nad razgledom po Ljubljanski kotlini ne boste razočarani, saj boste lahko ob lepem vremenu od tam v daljavi opazovali Kamniško-Savinjske Alpe, Julijske Alpe in Karavanke.

Slika 5: Koča na vrhu Krima

Golica

Slika 6: Golica z bližnjega hriba

Za vse ljubitelje rož in cvetja je ena najboljših in najlepših izbir za izlet brez dvoma Golica, ki slovi po svoji čudoviti beli majski podobi v objemu narcis »ključavnic«. Najpogostejše izhodišče je Planina pod Golico, od koder so markirane različne poti do vrha. Po slabih dveh urah hoje, ko se povzpnete nad gozdno

Slika 7: Čudovito polje narcis spomladi

mejo, vas že pričaka koča, kjer nikoli ne manjka dobre volje in pijače. Če želite priti na vrh, se ne zadržujte dolgo in jo hitro mahnite naprej – po dobre pol ure vzpenjanja v serpentine boste prispeli na vrh, kjer boste navdušeni nad razgledom, saj boste pred seboj zrl v Julijske Alpe, vključno s Triglavom na čelu. Če se boste ozrli na drugo stran, boste lahko tudi občudovali čudovito avstrijsko Koroško z vsemi jezeri in vrhovi, ki jih ta čudovita gorska pokrajina premore. Seveda pa ne smemo pozabiti na znano Avsenikovo skladbo »Na Golici«, ki jo boste slišali najmanj stokrat.

»Prebivalci teh krajev pripovedujejo pravljico o tem, kako je Bog nekoč posvaril čebele, naj ne nabirajo medu ob nedeljah in praznikih. Niso ga ubogale. Zato je med v belih cvetkah zaklenil tako, da jim je ustvaril neprehodno bunčico v stebelcih pod cvetovi. Čebele so bile ukročene, zaklenjene narcise pa so, vsaj za domačine, postale ključavnice.«

Slika 8: Narcisa ključavnica

Lisca

Lepi vrhovi niso samo na Gorenjskem, Primorskem in Koroškem, vendar so tudi drugod po Sloveniji. Eden lepših skritih biserov, ki ni na zahodu Slovenije, je Lisca. Pot do vrha še zdaleč ni zahtevna, saj je poleg več gozdnih markiranih poti do vrha speljana tudi cesta iz Cerja. Na vrhu je tudi Tončkova koča, kjer boste seveda dobili kaj za pod zob in tudi žejni ne boste. Za vse tiste, ki ste za malo bolj ekstremne izzive in avanture, je do vrha tudi speljana ferata. Ocenjena težavnost (po stopnji težavnosti za zavarovane plezalne poti – ferate) je povprečno B/C, zadnji raztežaj med D/E, kar pomeni, da ni zahtevna, razen zadnji raztežaj je malo bolj zahteven. Vendar POZOR, samovarovalni komplet in čelada sta obvezni!

Slika 9: Primer plezalne smeri, ki je zmožna preživeti krute gorske zime

Slika 10: Ferata na Lisco

Slika 11: Razgled z vrha Lisce

Morda nimaš družbe, s katero bi hodil v hribe?

Tudi na Vegovi imamo planinski krožek, kjer smo veseli vsakega novega »hribca«, še bolj pa novih »hribčk« ;) ;) :) . V okviru krožka so redni mesečni pohodi na različne vrhove po Sloveniji, med katerimi so tudi različni pohodi na ferate in večdnevni tabori. Dobre volje in »borovničevega soka« nam ne primanjkuje. Se vidimo na vrhu!

Slika 12: Ponosni na vrhu!

Slika 13: Skupna slika hribcev

Slika 14: Pogled na Julijske Alpe

Hidroelektrarna Medvode

Matija Kukovič, G 2./3.B

Hidroelektrarna Medvode (v nadaljevanju HE Medvode) se nahaja v občini Medvode in spada pod Savske elektrarne Ljubljana. Sama gradnja elektrarne se je začela dve leti po 2. svetovni vojni, torej leta 1947. Pri gradnji so sodelovali slovenski in jugoslovanski delavci ter zaporniki. Delovati je začela 1. decembra 1953, posledica jeza pa je nastanek akumulacijskega jezera, Zbiljskega jezera.

Slika 1: Hidroelektrarna Medvode

Za stabilizacijo tal so morali pri gradnji tal narediti injekcijsko zaveso, ki sega 190 metrov v širino in 27 do 45 metrov v globino. Zavesa poteka vse do neprepustne podlage skrilavca in peščencev. V elektrarni se nahajata dve kaplanovi turbini. Kaplanova turbina je značilna po tem, da ima vtok radialen (podoben obliki žarkov), iztok pa aksialen (nanašajoč se na os, ošen). Uporablja se za velik pretok in manjši padec vode, se pravi na hidroelektrarnah, ki nimajo visokega akumulacijskega jezera. Zelo uporabna je tudi zaradi tega, ker ima sproti nastavljive lopatice na gonilniku (rotor) in vodilniku (lopatice turbine, ki so razvrščene v obliki venca). Gonilne lopatice so v obliki ladijskega vijaka in jih je med 4 in 8. Posledica premičnih lopatic je zelo dober izkoristek, ki

se lahko poveča tudi do 0,9. Hitrost, s katero se turbini vrtita, je 214 vrtljajev na minuto. Skupna pretočnost obeh turbin je 150 m³/s. Kaplanova turbina je nadgradnja Francisove turbine, ki pa se uporablja za srednje pretoke in padce vode. Nazivna moč turbin (potrebna za normalno delovanje naprave) je 13.200 kW. Narejeni sta bili v slovenskem podjetju Litostroj, ki jih proizvaja še danes.

Slika 2: Primer turbine

Poleg turbin ima HE Medvode tudi dva sinhronski generatorja, katerih nazivna moč je 13,5 MVA, nazivna napetost generatorjev pa znaša 6,3 kV. Nastanek električne energije se začne pri vrtenju turbin. Voda po dovodnih kanalih prihaja na lopatice turbine in ta se s silo vode začne vrteti. Zgornji del turbine je povezan z generatorjem, ki se nahaja v strojnici hidroelektrarne. Generator nato pretvori mehansko energijo v električno, ki pa ne gre naravnost v omrežje, temveč v transformatorje. HE Medvode ima tudi dva transformatorja, ki imata nazivno moč 20 MVA in nazivno napetost 117/6,3 kV. Slednja gre nato po daljnovodih naprej do razdelilno transformatorske postaje. Letna srednja proizvodnja naj bi znašala 72 GWh.

Nekoč alarm, danes glasba

Jernej Bartol, G 2./3.B

Včasih so bili zvonovi odločilnega pomena za ljudi, saj so se ti uporabljali kot glavno sredstvo obveščanja. Z njimi so naznanjali čas, prihod nevihte, klicali na pomoč in opozarjali na nevarnosti. Verjetno pa ni vsem znano, da se zvonovi v današnjem času med drugim uporabljajo tudi kot glasbila. Na zvonovih se izvaja posebna zvrst glasbe, ki ji pravimo pritrkavanje.

Kaj je pritrkavanje?

Pritrkavanje je igranje na cerkvene zvonove. Zvonovi veljajo za najtežja glasbila, saj so lahko težki tudi do 25 ton. Pri pritrkavanju gre za ritmično zvonjenje, ko izvajalci-pritrkovalci s kembljem (podolgovat kovinski predmet, gibljivo pritrjen v zvon) po ritmičnih vzorcih udarjajo ob obod zvona, pri čemer ustvarjajo bogato melodijo. Pestrost le-te je odvisna od števila zvonov, ki so v zvoniku, saj ima vsak zvon svoj ton. Posebnost pritrkavanja je tudi ta, da je razširjeno zgolj v Sloveniji in velja za nesnovno kulturno dediščino Slovenije, kjer tradicija pritrkovanja seže v 19. stol. Zvonovi so, kljub svoji mogočnosti, občutljivo glasbilo, saj se lahko v primeru nepravilnega ravnanja poškodujejo in pravimo, da zvon "poči".

Pritrkavanje je tudi fizično zahtevno, saj so slovenski zvonovi težki tudi do šest ton, kemblji pa do dvesto kilogramov. Izvajanje takšne glasbe zahteva skupino med seboj usklajenih glasbenikov in veliko zbranost, saj lahko že kanček nepozornosti povzroči kolaps celotne melodije. Neposredna izpostavljenost zvonovom pa je lahko tudi

zdravju škodljiva, zato pritrkovalci nosijo glušnike, s katerimi ublažijo glasnost.

Obiskal sem tudi že kar nekaj zvonikov po Sloveniji in na zvonove tudi "zaigral". Poleg pritrkavanja na zvonove me privlači tudi njihova mogočnost. Posebno so mi ljubi starejši zvonovi, ki so preživel prvo svetovno vojno, med katero so vojaki zaradi potrebe po surovinah za izdelavo orožja pobrali večino zvonov. Res lep primer je "preživelega" zvona je v severnem zvoniku ljubljanske stolnice, saj gre za edini ohranjeni štiritonski baročni zvon v Sloveniji.

Slika 1: Primer cerkvenega zvona

Elektronsko pritrkavanje

Verjetno se sprašujete, zakaj bi nekoga, ki ni glasbenik in ga pretirano ne zanima zgodovina naših prednikov ter hodi na Vegovo, zanimalo pritrkavanje. Morda pa ga zanima razvoj pritrkavanja, ki pa je povezan z elektrotehniko in avtomatizacijo.

Do osemdesetih let prejšnjega stoletja se je v slovenskih zvonikih zvonilo ročno. Nato pa je do danes po večini cerkva v Sloveniji prišlo do elektrifikacije zvonov. Pogon zvonov sestavljajo računalniško vodeni motorji, ki so frekvenčno regulirani, kar omogoča blago zaganjanje in zaviranje v obe smeri nihanja.

Posebnost novih sistemov pa so kladiva za bitje ure, ki omogočajo tudi avtomatsko, elektronsko pritrkavanje.

Slika 2: Računalniško kladivo

Kladiva delujejo po principu delovanja kladiv starih mehanskih ur, ki jih je bilo potrebno navijati. Motor kladivo privzdigne, nato pa ta z lastno težo in s pomočjo listnih vzmeti udari po zvonu. S pomočjo računalnika se da spreminjati moč potega motorja in se tako lahko natančno določi glasnost in tempo bitja za vsak zvon posebej, kar je pri pritrkavanju še posebej pomembno. Tako se lahko v računalnik vnese katerakoli pritrkovalska melodija, ki jo računalnik izvede zgolj s pritiskom na gumb. Kljub avtomatizaciji je za nas navdušence nad tovrstnim igranjem ročno pritrkavanje tisto, ki nas prevzame in navdušuje.

Slika 3: Avtomatizirano zvonjenje

Moja pritrkovalska kariera

Tudi sam sem se kot velik navdušenelec nad glasbo in zvonovi pred tremi leti začel ukvarjati s pritrkavanjem. Prvih pritrkovalskih melodij sem se naučil v domačem zvoniku, večinoma po posluhu ali pa so mi melodijo predstavili starejši pritrkovalci, čeprav obstajajo tudi zapisi melodij.

Moji zvonovi

Pri pritrkavanju velja, da vaja dela mojstra, če mojster dela vajo, zato pritrkovalci velikokrat vadimo melodije na miniaturnih zvonovih. Tudi sam sem izdelal glinene zvončke, saj so bronasti zelo dragi. Zanje sem izdelal tudi leseno nosilno konstrukcijo. Moja velika želja je, da bi jih v prihodnosti tudi elektrificiral, zato upam, da bom med šolanjem na Vegovi dobil dovolj znanja, da bom lahko to tudi uresničil.

Slika 4: Miniaturni zvonovi (osebni arhiv)

Celotedensko programiranje

Arne Salobir, G 2./3. B

Ali si lahko predstavljate, da se ukvarjate z računalniki več kot 12 ur na dan, in sicer še več, kar VES teden in to nikogar ne moti? To se je dogajalo na poletnem taboru v organizaciji ZOTKS in ob sponzoriranju podjetja Adacte.

Slika 1: Med odmorom

Tabor se je odvijal med 15. in 22. avgustom 2020 v Dijaškem domu Nova Gorica. Udeleženci so bili stari od 13–17 let, med njimi tudi vegovci. Delali smo ob pomoči mentorjev.

Na taboru računalništva smo programirali, in sicer spletno igro World of PTR, ki je trenutno na internetu pod naslovom world.ptr.si. Igro je skupaj delalo 13 udeležencev, ki so se razdelili v manjše skupine, da bi delo hitreje potekalo. Igra je narejena tako, da se trenutno lahko streljaš z drugimi, pogovarjaš, spreminjaš imena ... Nekateri drugi udeleženci so delali svoje projekte, kot so: svoj koledar, tetris, 2d-igro, VR-kegljanje, grajenje novega terena, ključavnico ... Pri teh projektih smo potrebovali pomoč, ki so nam jo nudili tamkajšnji mentorji. Včasih niso imeli dovolj časa, da bi vsem na enkrat pomagali, zato so

tisti, ki že znajo programirati, pomagali začetnikom.

Na tem poletnem taboru smo imeli tudi veliko aktivnosti, pri katerih nismo potrebovali računalnikov, npr. adrenalinski park čez Sočo.

Slika 2: Obisk adrenalinskega parka

Peti večer smo imeli kviz »logeek« proti »geek«, kjer so zmagali logiki. Zanimivo je bilo poskrbljeno tudi za hrano. Predzadnjo noč smo naročili okoli 40 pic, saj smo imeli »party«, na katerem smo smeli igrati igrice do naslednjega dne. Poletni tabor računalništva vam priporočam, če imate projekte, pri katerih potrebujete pomoč, ali pa ne veste, kako bi se tega lotili. Prav tako vam ga priporočam, če vas zanima samostojno ali skupinsko programiranje.

Nogomet v času karantene

Gašper Bojko, G 2./3. B

Po izbruhu virusa Covid-19 in uradno razglašeni epidemiji v marcu 2020 je poleg šol, barov, gostiln hud udarec doživel tudi šport, med drugim tudi nogomet. Nogometna zveza Slovenije je zaradi epidemije preklicala vsa tekmovanja, da bi obvarovala zdravje igralcev in navijačev. Klubi so se zaprli, kar je onemogočalo nam igralcem kakršnokoli treniranje. Tako smo morali igralci s pomočjo trenerjevih navodil sami poskrbeti za svojo telesno pripravljenost.

Sam igram v 2. slovenski ligi in menim, da je karantena mnoge igralce polenila. Kljub vsem navodilom se je kondicija, fizična pripravljenost in spretnost žoge zmanjšala, kar je bilo tudi vidno na prvem treningu po ponovnem začetku lige. Mnogi so izgubili željo po nogometu in tako po karanteni celo zaključili z igranjem, nekateri pa smo karanteno vzeli kot motivacijo za napredek, saj smo imeli več prostega časa kot običajno. Tudi sam sem željo po igranju pretvoril v nekakšno motivacijo za treniranje. Z veliko prostega časa, dobro organiziranim urnikom in želji je bilo vse preprosto izvedljivo. Redni teki so mi obnavljali kondicijo in tedenski obiski igrišča in fitnesa krepili moč in tehniko

Slika 2: Predsednik NZS

Slika 1: Sedež NZS

z žogo. Tako smo si nekateri že v času karantene priborili mesto v ekipi. Po spušenih ukrepih smo nekje v sredini maja 2021 ponovno začeli s treningi in novica, da se liga ne bo nadaljevala, se je hitro razvedela. To je mnoge klube razjezilo, saj so bili rezultati ovrženi. Kljub prekinitvi lige 2019/2020 smo v pričakovanju na ponovni začetek odigrali mnoge prijateljske tekme in se tako uigrali za novo sezono v avgustu.

Slika 2: Pokal NZS

Yu-Gi-Oh! Trading Card Game

Vid Vogrič, G 2./3. B

V tem članku se želim dotakniti igre s kartami Yu-Gi-Oh!, ki je bila razvita na podlagi anime serije podjetja Konami. Čeprav je bila igra ustvarjena za mlajšo generacijo (njeno preprostost lahko opazimo tudi v seriji), je danes v resnici ena najbolj kompleksnih iger. Leta 2009 je bila imenovana za najbolj prodajan t.i. Trading Card Game z več kot 22 milijoni prodanih kart. Od tekmecev, igrar po imenu Magic the Gathering in Pokemon, se razlikuje po svoji neznanski hitrosti.

Slika 1: Originalna manga

Vse se je začelo leta 1996, ko je Kazuki Takahashi izdal manga serijo Yu-Gi-Oh!, ki je vsebovala veliko zrele vsebine. Ta serija je bila leta 1998 razvita v prvo anime serijo, a ni dobila veliko pozornosti, zaradi česar se jo naslavlja kot sezona 0. Kasneje leta 2000 pa

se je razvila serija Yu-Gi-Oh! Duel Monsters, ki pa je bila tudi sinhronizirana in prinesena na zahod, kjer je vzbudila veliko pozornosti in se tako razširila po vsem svetu. Razlog za uspeh je ameriška cenzura, ki je iz serije odstranila vse zrele elemente in jo prilagodila za mlajšo generacijo.

Igra s kartami se je na vzhodu razvila leta 1999, na zahodu in v Evropi pa leta 2002.

Slika 2: Animirana serija

Ravno zaradi tega triletnega zamika so se pojavile težave s prodajo izdelkov in uravnavanjem igre, zato se je leta 2012 igra razdelila na dvoje, OCG (Official Card Game) na vzhodu in že prej omenjen TCG na zahodu in v Evropi. Poleg razlik v datumu izdaje izdelkov se OCG in TCG razlikujeta

tudi v t. i. Forbidden and Limited Listi (seznam prepovedanih in omejenih kart), ki se uporablja za uravnoteženje igre, saj lahko igra postane absurdno neuravnotežena, ravno to pa jo razlikuje od ostalih iger s kartami in jo naredi zabavno.

Celotna igra se odvija v treh igrah (Duel), kar pa skupaj imenujemo Match. Igro se igra s tremi kupi kart oz. Decki. To so Main Deck (40-60 kart), s katerim se igra Extra Deck (0-15 kart), kjer se hrani posebne karte, in Side Deck (0-15 kart), s katerimi lahko med Dueli spreminjamo Main Deck in prilagajamo strategijo. Na začetku Duela vsak igralec vleče pet kart z vrha Main Decka, na začetku vsakega kroga pa še eno karto. Duel se lahko zaključi na tri načine. Eden je, ko življenjske točke igralca, ki jih je 8000, dosežejo 0. Drugi način zmage se zgodi, ko je igralec primoran vleči karto, a nima več kart v Main Decku. Tretji način zmage pa je najmanj pogost, saj se zgodi, ko se sproži sposobnost kart nemudne zmage ali poraza, a take pogoje teh sposobnosti je zelo težko zadovoljiti. Igralec lahko preda Duel ob katerem koli času.

Karte se delijo na tri glavne vrste. To so Monster (pošast), Spell (urok) in Trap (past). Pošasti so karte, ki ostanejo na polju in imajo določeno stopnjo (Level), število napada (ATK) in obrambe (DEF) ter določene sposobnosti. Uroki in pasti grede po uporabi v večini primerih na pokopališče (Graveyard ali GY). Razlika med uroki in pastmi je, da se uroke lahko uporabi takoj, pasti pa je potrebno nastaviti (Set) na polje in počakati do naslednjega kroga, zaradi hitrosti igre pa njihova uporabnost vedno bolj upada. V Extra Decku se nahajajo posebne pošasti z imeni Fusion, Synchro, XYZ in Link, ki jih lahko prikličesh kadarkoli, če zadovoljiš pogoje priklica, a v to se v tem članku ne bom spuščal. Obstaja tudi posebna vrsta pošasti v Main Decku po imenu Ritual, ki pa zaradi

zahtevnosti priklica ni najbolj uporabna, pa tudi Pendulum, ki se je v zadnjih treh zelo poslabšala, a je še vedno uporabna, čeprav je Deck s Pendulum pošastmi zelo težko upravljati.

Slika 3: Primeri kart

Vsak krog poteka v šestih fazah. To so Draw Phase (faza vlečenja), ko igralec vleče karto, Standby Phase (faza pripravljenosti), ko se sprožijo določene sposobnosti kart, Main Phase 1 (glavna faza 1), ko igralec odigra večino svojih potez, Battle Phase (bojna faza), kjer igralec napada s pošastmi, Main Phase 2 (glavna faza 2), ki poteka tako kot glavna faza 1, in End Phase (končna faza), kjer se napove konec kroga in se lahko sprožijo določene sposobnosti. Pomembno je, da igralec, ki začne prvi, ne sme izvesti faze vlečenja in bojne faze.

Polje se deli na polje za Main Deck, polje za Extra Deck, polje za Graveyard, kamor gredo uporabljene ali uničene karte, sprednja linija petih con, kjer so postavljene pošasti, zadnja linija petih con, kjer so postavljeni uroki, pasti in Pendulum pošasti, Field Card Zone (cona za urok polja), ki se uporablja za posebne vrste urokov in Extra Monster Zone (cona za Extra Deck pošasti), kamor se postavlja določene vrste pošasti.

Strategije v igri se na splošno delijo v dve kategoriji. To sta Combo/Aggro in Control. Prva se osredotoča na čim hitrejšo zmago, zato koristi vse svoje vire in pridobi veliko prednosti že v prvem krogu, zato nasprotniku onemogoča igranje z različnimi kartami, ki lahko prekinejo nasprotnikove poteze. Obstajajo tudi posebne Aggro strategije, ki se osredotočajo na ustavitev prej omenjenih strategij, zato hočejo začeti za nasprotnikom, ga ustaviti in pokončati med svojim krogom. Druga kategorija strategij pa je bolj počasna, saj skuša nadzorovati igro in počasi ter previdno uporablja svoje vire.

V tem članku so napisane le osnove igre Yu-Gi-Oh!, saj ima ta še veliko pravil, ki se jih ne da najti niti v pravilniku. Upam, da sem pritegnil pozornost vegovcev, in če bo boste zainteresirani, lahko ustvarimo tudi krožek.

Slika 4: Igralna površina

Slika 5: Igralci med igro

Terapija v virtualni resničnosti

Kristjan Maroh, G 2./3. B

Terapija v virtualni resničnosti je uporaba tehnologije virtualne resničnosti za psihološko ali poklicno terapijo. Bolniki, ki prejemajo terapijo z virtualno resničnostjo, se premikajo po digitalno ustvarjenih okoljih in opravljajo posebej zasnovane naloge, pogosto prilagojene za zdravljenje določene bolezni. Tehnologija je lahko od preproste nastavitve računalnika in tipkovnice do sodobnih očal za navidezno resničnost. Veliko se uporablja kot alternativna oblika izpostavljenosti, pri kateri pacienti komunicirajo z neškodljivimi virtualnimi predstavitvami dražljajev, da bi zmanjšali odzive strahu. Terapija z virtualno resničnostjo se uporablja tudi za pomoč bolnikom z možgansko kapjo, da si povrnejo nadzor nad mišicami, za zdravljenje drugih motenj, kot je telesna dismorfija, in za izboljšanje socialnih veščin pri tistih z diagnozo avtizma.

Izpostavljenost

V mnogih okoljskih fobijah reakcijo na zaznane nevarnosti, kot so višine, govor v javnosti, letenje, majhni prostori, običajno sprožijo vidni in slušni dražljaji. V terapijah, ki temeljijo na VR, je virtualni svet sredstvo za zagotavljanje umetnih, nadzorovanih dražljajev v okviru zdravljenja in s terapevtom, ki lahko spremlja bolnikovo reakcijo. V nasprotju s tradicionalno kognitivno vedenjsko terapijo lahko zdravljenje, ki temelji na VR, vključuje prilagajanje navideznega okolja, na primer dodajanje vonjev z nadzorovano

intenzivnostjo ali dodajanje in prilagajanje vibracij, in terapevtu omogoča, da določi sprožilce in sprožitvene ravni za reakcijo vsakega pacienta. Sistemi terapije, ki temeljijo na VR, lahko omogočajo predvajanje navideznih prizorov s prilagoditvijo ali brez nje, da bolnika navadijo na taka okolja.

Izpostavljenost v virtualni resničnosti vključuje izpostavljanje pacienta navideznemu okolju, ki vsebuje dražljaj, ki se ga boji, namesto da bi ga odpeljali v resnično okolje, ali si pacient zamislil dražljaj. Realno okolje je lahko nepredvidljivo in terapija izpostavljenosti in resničnem življenju prepušča veliko naključja. Terapevt s pomočjo računalniške tipkovnice nadzira navidezno okolje, ki zagotavlja izpostavljenost programiranim situacijam. VR-programska oprema in modeli virtualnih okolij so bili skrbno zasnovani za podporo izpostavljenosti terapiji anksioznih motenj.

Kako poteka?

Po opravljenem začetnem diagnostičnem intervjuju, da bi zagotovili, da storitev ustreza trenutni težavi, se udeleženci postavijo v računalniško ustvarjen tridimenzionalni virtualni svet in so vodeni skozi izbrano okolje. Računalniška grafika in različne tehnologije prikaza in vnosa so integrirane, da uporabniku dajo občutek prisotnosti v virtualnem okolju. Nato terapevt udeleženca vodi skozi okolje in lahko z njim komunicira skozi celoten dogodek.

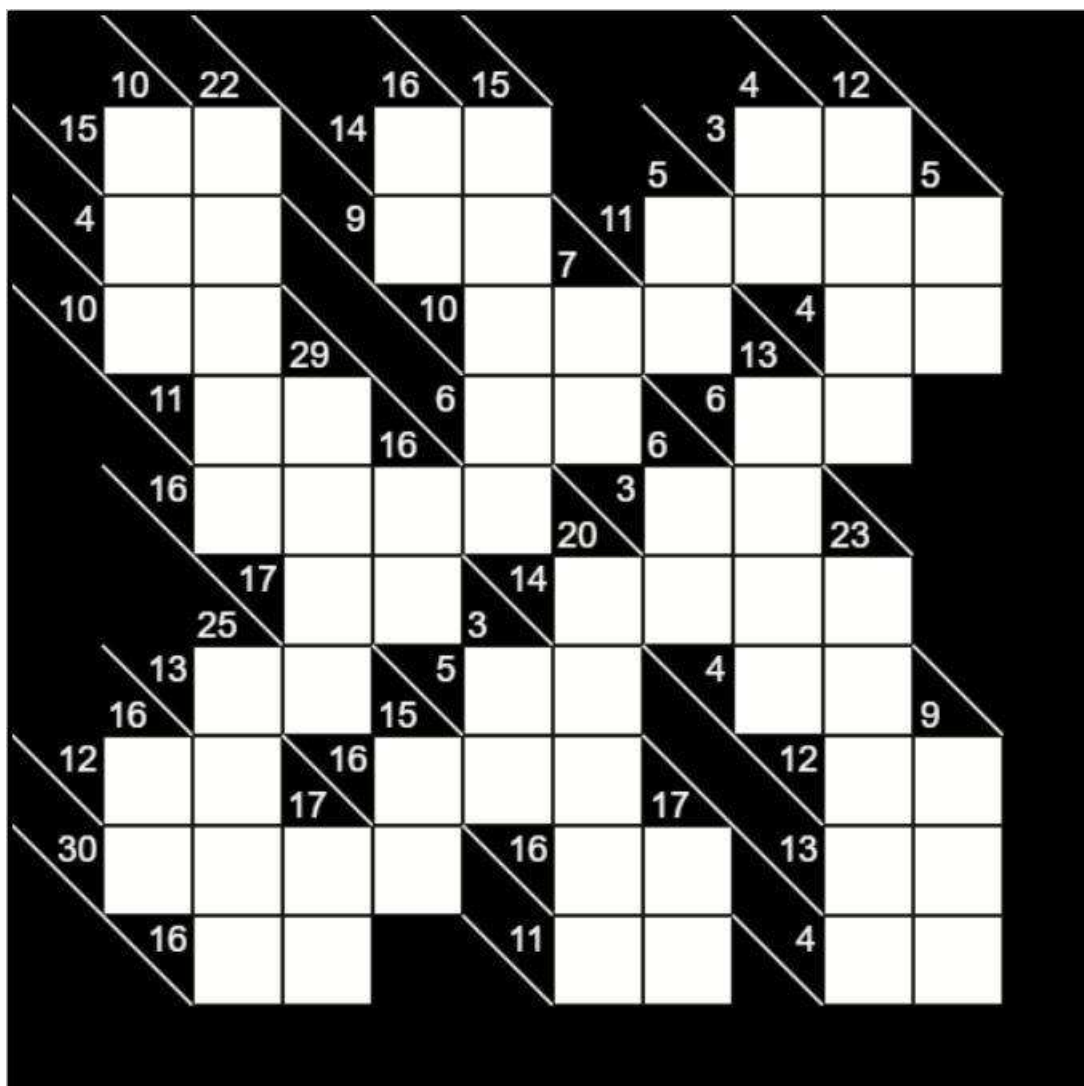

Strahov logični izziv za premislek

Vito Martin Strah Hren, G 2./3. B

1. lahek kakuro,
2. lahek sudoku,
3. srednji sudoku,
4. suguru,
5. težek kakuro,
6. težek sudoku,
7. zelo težek sudoku.

1.

2.

		8		6	7	5		
			1		9	4	2	
1	5						3	
2			7		6			9
	7	3				8	4	
5			2		4			7
	4						1	5
	6	7	9		5			
		5	8	4		6		

3.

						5		
2					3	1		
			6	9	4	8		
	5			1			9	
	9	7	4		2	3	5	
	4			8			1	
		8	2	4	9			
		4	5					3
		5						

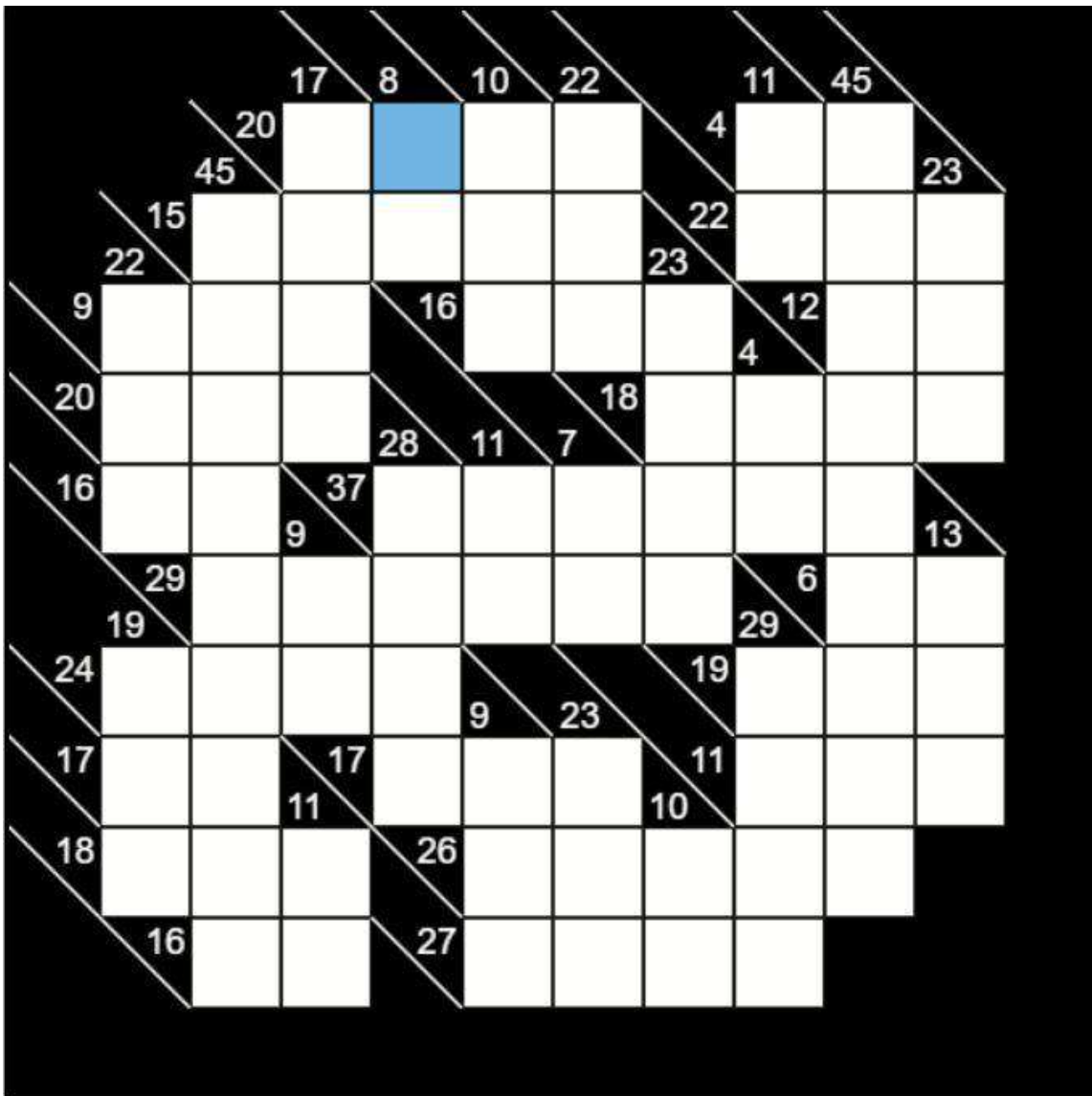

4.

1			1					
	2						3	
4		4					1	4
			1					
4		5		4		5	1	
							3	
				2				5

5.

6.

4								
					9			
						7	8	5
		7		4	8		5	
		1	3					
		6		7				
8	6					9		3
7					5		6	2
		3	7					

7.

							1	
4								
	2							
				5		4		7
		8				3		
		1		9				
3			4				2	
	5		1					
			8		6			

Nejčeva logična cvetka

Nejc Bratina, G 3. B

Povežite pare enakobarvnih pik tako, da se njihove poti ne sekajo. Izjema je most ( ), na katerem se lahko pravokotno sekata dve poti.

Pri tej nalogi so si nasprotni stranice povezane s prehodi (označuje jih tanjša črta), kar pomeni, da se pot nadaljuje na nasprotni strani iste kolone. To velja tudi za desno in levo stranico, kjer se pot nadaljuje na nasprotni strani iste vrstice.

